

TC
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

(M) ve (TM) SERİ PLAKALI VE HATLI
TİCARİ MİNİBÜS YÖNERGESİ

BİRİNCİ KISIM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar, İlkeler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 -

Toplu Ulaşım Hizmetlerini, bir organizasyon çatısı altında bütünleştirmek temel ilkesine uygun olarak, daha önce yasal yetkili kurulların (İTK ve UKOME) verdiği izinler veya yargı kararları gereğince, İstanbul kent sınırları dâhilinde belirlenmiş hatlarda toplu taşımacılık yapan **(M)** ve **(TM)** seri plakalı minibüslere, İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) tarafından “Çalışma Ruhsatı” verilmesi ve bununla alakalı prensipleri, kuralları, minibüslerin çalışma usul ve esaslarını, yönetim, yürütme ve denetim konularıyla ilgili yapılacak işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 -

- a) Bu yönerge; 03.07.2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu, 10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile ilgili kanun ve mevzuatlara dayanılarak hazırlanmıştır.
- b) Bu yönergeyle herhangi bir kişi ya da kuruluşa getirilen yükümlülük, mevzuatın öngördüğü diğer yükümlülüklerden o kişi ya da kuruluşa masuniyet veya muafiyet sağlamaz.

İlgili Kurum – Kuruluş ve Birimler

MADDE 3 -

- a) İstanbul Valiliği,
- b) İl Jandarma Alay Komutanlığı,
- c) Sahil Güvenlik Komutanlığı,
- d) İl Emniyet Müdürlüğü,
- e) İstanbul İli İlçe/İlk Kademe Belediyeleri,
- f) UKOME (Ulaşım Koordinasyon Merkezi),
- g) İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) Ulaşım Daire Başkanlığı ve ilgili Daire Başkanlıklarına bağlı müdürlükler;
 - İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü (TUHİM),
 - İBB Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü,
 - İBB Ulaşım Planlama Müdürlüğü,
 - İBB Trafik Müdürlüğü,
 - İBB Yol Bakım Müdürlüğü,
 - İBB Emlak Müdürlüğü,
 - İBB Zabıta Destek Hizmetleri Müdürlüğü,
- h) İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğü,
- ı) İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği,
- i) İstanbul Minibüsçüler Esnaf Odası,
- j) İlgili İlçe Minibüsçüler Esnaf Odaları.

Tanımlar; (2014/8-4)

MADDE 4 -

- (1) Bu yönergenin uygulanmasında;

- a) **UKOME** :Ulaşım Koordinasyon Merkezi'ni,
b) **İBB** :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni,
c) **İTK** :İl Trafik Komisyonu'nu,
d) **İETT** :İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nü,
e) **TUHİM** :Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü'nü,
f) **Belediye Trafik Zabıtası** :İBB Trafik Zabıtası'nı,
g) **Durak** :Minibüslerin, bir kamu hizmeti olan toplu taşımacılık faaliyetinde bulunurken, yolcu bindirmeleri, indirmeleri için kısa süreli olarak duraklayacakları, yatay ve düşey işaretlerle belirlenmiş alanı,
h) **Duraklama** :Minibüslerin, İBB tarafından işaretlenerek belirlenen yerlerde, yolcu indirmek ve/veya bindirmek maksadıyla ve bu süreyle sınırlı, geçici olarak durmasını,
i) **Esnaf Odası** :Minibüs sahibi esnafın bağlı bulunduğu odayı,
j) **Esnaf Odaları Birliği** :Esnaf Odalarının bağlı bulunduğu üst birliği,
k) **Güzergâh** :Minibüslerin, belirlenmiş olan hattın başlangıç ve bitiş noktası arasında toplu taşımacılık yaparken, geçecekleri semt, mahalle, sokak, cadde veya bulvar ile yolcu indirme bindirme duraklarını,
l) **Hat** :Minibüslerin toplu taşımacılık yapacakları güzergâhın başlangıç ve bitiş mahallerini (noktalarını),
m) **Minibüs** :Sürücü hariç azami 16 kişilik oturma yeri olan, ticari amaçla yolcu taşıyan motorlu taşıtı, (2014/8-4)
n) **Soför** :Karayolunda ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişiyi,
o) **Mülga** (2026/2-4)
ö) **Taşımacı** :Araç sahibi olan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen kişiyi (Ancak, sözlü veya yazılı bir akit ile kendi nam ve hesabına işlettiiren özel veya tüzel kişi işleten sayılır),
p) **Taşıma Hizmetinden Men** :Trafik Zabıtası tarafından bu yönergede belirlenen sebeplerle hakkında işlem yapılan minibüsün, yediemin park veya güvenli alana çekilerek taşımacılık faaliyetinden belli bir süre uzaklaştırılması,
r) **Ticari Araç Tahsis Belgesi** :**(M)** ve **(TM)** seri plakalı minibüslerin kimin üzerine kayıtlı olduğunu gösteren belge olduğu gibi ticari plaka satın alacak kişilerin 10553 sayılı BK kararında belirtilen şartları taşıdığını gösteren belge olup, ticari araç satış işlemi için aranan belgedir.
s) **Toplu Taşımacılık** :Toplu taşıma araçlarıyla İstanbul kent sınırları içinde yapılan toplu yolcu taşıma faaliyetini.
ş) **Çalışma Ruhsatı** :Minibüslere TUHİM tarafından verilen yıllık çalışma izin belgesini,
t) **Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi** :Çalışma ruhsatlı minibüslerde şoför olarak çalışacak kişilere verilecek bir belgedir.
u) **Toplu Taşıma Aracı Tanıtım Kartı** :Çalışma ruhsatlı minibüslerde bulundurulması gereken, araç teknik bilgileri ile araç sahibi ve çalışan şoförlere ait bilgilerin yer aldığı resimli bir belgedir.
ü) **Mülga** (2026/2-4)
v) **Mülga** (2026/2-4)
y) **Yolcu** :Şoför dışında minibüs içinde bulunan ve ücreti mukabilinde taşınan kişi/kişileri ifade eder.

(2) Bu yönergede yer alan diğer ifadeler için ilgili kanun ve yönetmeliklerde kullanılan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetim, Yürütme ve Tahsis Belgeleri

Yönetim

MADDE 5 -

- Minibüsler taşımacısının/taşımacının vekili durumundaki şoför personelin sorumluluğu altında, Çalışma Ruhsatında yazılı hat ve güzergâhta, İBB TUHİM yönetim, yürütme ve denetiminde, bu yönerge ve yayınlanacak talimatlar çerçevesinde toplu taşıma faaliyeti yaparlar.
- Minibüsler bu yönergede belirtilen yasal yetkili kurum elemanları tarafından denetlenirler. Denetim görevlileri minibüslerde ücretsiz seyahat ederler.
- İBB ve bağlı birimleriyle ilişkilerde muhatap adına Çalışma Ruhsatı Düzenlenen taşımacı/taşımacılardır. Ancak minibüsü kullanan şoför ile ilgili Esnaf Odası ve Esnaf Birliği temsilcileri vekil olarak kabul edilir. Bu bağlamda; toplu taşımacılık faaliyeti nedeniyle şoförün her türlü fiilinden ve taşımacılıktan doğan ve doğacak olan her türlü hukukî ve malî sorumluluk ruhsat sahibi taşımacıya aittir. Bu konularda İBB ile taşımacı/taşımacılar arasında herhangi bir akdi ilişki mevcut değildir.
- İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü; (TUHİM) minibüslerin Çalışma Ruhsatlarının hazırlanması, minibüslerin belirlenen çalışma usul ve esaslarına uygun çalışıp çalışmadıklarının denetlenmesi, yeni hat/hatların oluşturulması, hat/hatların iptali, hatların birleştirilmesi, minibüslerin hat/hatlarının değiştirilmesi, (hatlar arasında araç aktarılması) durak yerlerinin tespiti veya değiştirilmesi, hattaki araç sayısının artırılıp azaltılması, güzergâh uzatılması, değiştirilmesi veya kısaltılması hususlarında İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ile de görüşülerek İstanbul Ulaşım Master Planı ve Toplu Ulaşım Araçlarının Entegrasyonu projelerine uygun bir şekilde UKOME'ye sunar. UKOME kararları çerçevesinde gerekli uygulamaları yapar, yaptırır.

Yürütme

MADDE 6 -

- (M) ve (TM) seri plakalı ticari minibüs “Çalışma Ruhsatları” TUHİM tarafından tanzim edilerek mal sahibi veya imza karşılığı ilgili Oda yetkilisine verilir.
- Yıllık çalışma ruhsatlarının alınması her yılın Aralık ayında başlar takip eden yılın Ocak ayının sonuna kadar devam eder. Alınan ruhsatlar, ruhsat yılından sonraki yılın Ocak ayı sonuna kadar geçerlidir. ([2011/9-19](#)), ([2012/3-16](#))
- Mülga; ([2010/3266 sayılı 9. Vergi Mahkemesi Kararı ile değişik](#))
- Mülga; ([2010/3266 sayılı 9. Vergi Mahkemesi Kararı ile değişik](#))
- O yılın çalışma ruhsatının zayi edilmesi hallerinde yenileme bedeli alınmaz. Ruhsatın kaybedilmiş olması halinde yazılı dilekçe ile başvuru yapılması gerekir.

Ticari Araç (Plaka) Tahsis Belgesi; ([2015/3-29](#))

MADDE 7 -

- 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararı doğrultusunda daha önce İl Trafik Komisyonu tarafından değerlendirilerek Emniyet Denetleme Şube Müdürlüğü tarafından düzenlenen “Ticari Plaka Tahsis Belgeleri” 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 23.07.2004 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte, UKOME’de değerlendirilerek İBB TUHİM tarafından verilir.
- Taşımacıların, 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararı çerçevesinde (M) ve (TM) seriden ticari plakanın devri esnasında Ticari Plaka Tahsis Belgesi alacaklardır.

Tahsis Belgesi başvurularından istenen evraklar; ([2015/3-29](#))

MADDE 8 -

- Başvuru Formu (Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğünden alınarak doldurulur),
- Vekil ise, Vekaletname (..... Plakalı aracı almaya ve ilgili kurumdan gerekli işlemleri yapmaya ifadesi yazılı olacak),
- Motorlu araç tescil ve trafik belgesinin aslı,
- Adli Sicil Kaydı,

- e) Tahsis süresince geçerli olmak üzere verilmiş geçici İlgili Esnaf veya Meslek Odası (ilgili meslek odasının bulunmadığı yerlerde ise şoförler odası) kaydı. (Tescil işlemi müteakip asıl oda kaydı yaptırılacaktır),
- f) Beyanname (Aynı yıla ait), şahıs şoförlük mesleğini geçim kaynağı olarak seçmiş olduğunu beyan ettiği ifadesi yazılı olacak,
- g) B Sınıfı sürücü belgesi (ehliyet),
- h) İkametgâh il muhabiri Muhtardan (2) yıldır ikamet ediyor ifadesi elle yazılı olacak,
- ı) Nüfus cüzdanı sureti,
- i) İBB Gelirler Müdürlüğü Tahsilât Şefliğinden geçmiş döneme ait borcu yoktur yazısı alınarak tarafımıza ibraz edilecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma Ruhsatı ve Çalışma Esasları

Çalışma Ruhsatı; [\(2011/9-19\)](#),[\(2014/8-4\)](#)

MADDE 9 -

- a) **Çalışma Ruhsatnamesi düzenlenmesi esnasında ticari araç sahibinden istenecek Belgeler;** [\(2011/9-19\)](#), [\(2015/8-17\)](#)
 - 1) Vekil ile müracaat halinde, vekâletname fotokopisi (Aslı ibraz edilecektir), [\(2015/8-17\)](#)
 - 2) Başvuru tarihi itibarıyla son 6 (altı) ay içinde çekilmiş vesikalık fotoğraf (tüm hissedarların), [\(2015/8-17\)](#)
 - 3) Araç Tescil Belgesi (Kullanım Amacı Yolcu Nakli-Ticari) fotokopisi, [\(2015/8-17\)](#)
 - 4) Aynı yıl içinde araç değişikliği varsa önceki çalışma ruhsatnamesinin aslı, plaka sahibi değişmiş ise satış sözleşmesi/veraset ilamı fotokopisi ve o yıl verilen çalışma ruhsatnamesinin aslı, [\(2011/9-19\)](#)
 - 5) Mülga; [\(2010/3266 sayılı 9. Vergi Mahkemesi Kararı ile değişik\)](#)
 - 6) İlgili oda faaliyet belgesi, [\(2015/8-17\)](#)
 - 7) Mülga, [\(2011/9-19\)](#),
 - 8) Mülga, [\(2011/9-19\)](#),
 - 9) TC Kimlik No'lu Nüfus Cüzdanı fotokopisi (tüm hissedarların), [\(2015/8-17\)](#)
- b) **Ticari araç sahibi dâhil tüm şoförlere ait İstenecek Belgeler;** [\(2011/9-19\)](#), [\(2015/8-17\)](#) [\(2026/2-4\)](#)
 - 1) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi [\(2015/8-17\)](#)[\(2026/2-4\)](#)
 - 2) Mülga [\(2015/8-17\)](#) [\(2026/2-4\)](#)
 - 3) Mülga [\(2015/8-17\)](#) [\(2026/2-4\)](#)
 - 4) Mülga [\(2015/8-17\)](#) [\(2026/2-4\)](#)
 - 5) Mülga [\(2015/8-17\)](#) [\(2026/2-4\)](#)
 - 6) Mülga [\(2015/8-17\)](#) [\(2026/2-4\)](#)
 - 7) Mülga [\(2014/8-3\)](#),[\(2015/8-17\)](#) [\(2026/2-4\)](#)
- c) Araç veya Şoförlerden herhangi birinin değişmesi durumunda istenilen evraklar ile birlikte, Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü'ne müracaat edilerek Çalışma Ruhsatnamesi yenilenecektir. [\(2015/8-17\)](#)
- d) Elektronik ödeme sistemiyle çalışan minibüslere çalışma ruhsatnamesi düzenlenirken istenilen belgeler; [\(2025/1-10\)](#)
 - 1) Trafik Ruhsat ve Tüvtürk Araç Muayene Belgesi,
 - 2) TAHKUK Uygunluk Belgesi (9 yaşını doldurduktan sonra her yıl istenecektir.) [\(2025/7-10\)](#)
 - 3) İlgili oda faaliyet belgesi,
 - 4) Şoförlerin Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi

Çalışma Esasları [\(2026/2-4\)](#)

MADDE 10 -

- a) Minibüs taşımacıları ve sürücüler, bir kamu hizmeti olan toplu taşımacılık faaliyetini, ilgili kanunlara ve bu kanunlar çerçevesinde hazırlanan tüzük, yönetmelik, yönerge vb. mevzuat hükümlerine göre yapmak ve konuyla alakalı olarak ilgili kurum ile kuruluşlar tarafından alınacak kararlara ve verilecek talimatlara uymak zorundadırlar,

- b) Sürücü belgesi olmayan ve ticari araç kullanımı sırasında alkol, uyuşturucu vb. keyif verici madde kullananlar ve adli sicil kaydı bozuk olanlar minibüslerde çalıştırılmaz. Aksi durumda yaptırım cetvelinde yer alan hükümler uygulanır,
- c) Madde-4/t bendinde tanımlanan **Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi**; yönergenin yürürlüğe girmesinden itibaren, İBB'nin düzenleyeceği eğitim programına katılmasını müteakip, başarı ile tamamlayanlara İBB TUHİM tarafından verilir,
- d) İBB ve İlgili Minibüs Esnaf Odası tarafından, taşımacı ve şoförlerine yılda en az birer kez 4'er saatten az olmamak kaydı ile önceden tespit edilen konularda, toplu taşımacılık hizmeti ve bu yönerge hususunda uzman kişilerce eğitim semineri verilir. Bu eğitim programına bütün sürücülerin katılması zorunludur,
- e) Taşımacı/taşımacılar, 30 gün önceden TUHİM'e yazılı bildirimde bulunarak, her hangi bir mazeret beyan etmeden taşımacılıktan çekilebilirler,
- f) Minibüsler, UKOME tarafından belirlenen depolama yerleri ve park alanları haricinde, cadde veya sokaklarda gelişi güzel bekleme ve park yapamazlar,
- g) Minibüsler diğer toplu taşıma araçlarında (İETT, ÖHO vb.) aranan temizlik esaslarına göre temiz tutulmak zorundadır,
- h) Taşımacılar toplu taşıma faaliyeti esnasında, Çalışma Ruhsatlarında yazılı güzergâhları takip etmek zorundadırlar.
- ı) Minibüsler, güzergâhları üzerinde bulunan ve UKOME tarafından belirlenen indirme-bindirme yerlerine (durak) trafiği aksatmayacak, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek ve durak alanını taşımayacak bir şekilde nizami yaşayacak, yolcu indirip bindirdikten sonra seferine devam edecek ve kesinlikle bekleme yapmayacak, çığırtkanlık yaparak veya korna çalarak yolcu çağırmayacaklardır. Sebebi ne olursa olsun belirlenmiş duraklar haricinde, kavşaklarda, hastane, okul, sosyal tesisler, ibadethane giriş-çıkış noktalarında indirme-bindirme yapılması yasaktır. Araçta muavin bulunduramayacaklardır.
- i) Minibüslerde; Minibüs Taşımacılığı Yönergesi, Çalışma Ruhsatı, çalıştığı hatta ait güzergâh krokisi ve ücret tarifesini sürekli görevliler tarafından talep edilmesi halinde ibraz edilecektir,
- j) Minibüslere, yolcuların can güvenliğini tehlikeye düşürecek özelliğe sahip yanıcı, patlayıcı kimyasallar, cam ve kesici materyaller gibi maddeler-malzemeler alınmayacaktır.
- k) Minibüsler, tek yolcu kalsa dahi, hattın belirlenmiş son noktasına kadar giderek seferini tamamlamak ve yolcuyu erişirmek zorundadır. Kesinlikle, yolcunun rızası hilafında aynı istikamete giden başka bir araca aktaramaz. Ancak özel hallerde ve ticari faaliyet dışı durumlarda yolcusuz olarak seyahat yapılması halinde tepe lambasını söndürmek, güzergâh tabelalarını kaldırmak zorundadırlar.
- l) Minibüsler, yolculuk taleplerine ve hatların özelliğine göre 02.00–05.00 saatleri arasında toplu taşımacılık faaliyetinde bulunabilirler. Hat bazında hizmet yapılacak zaman dilimleri ilgili Minibüs Esnaf Odası tarafından TUHİM'e bildirilecek ve onay alındıktan sonra söz konusu hatlarda çalışan araçlarda ilgili hattın 24 saat çalıştığına dair bilgi bulundurulacaktır. 02–05 saatlerinde çalışan araçlar gün içindeki ücret tarifesinin %50 zamlı şekli uygulanır. Bu saatler içerisinde yapılacak çalışma izne tabi olup, bunun için ek belge düzenlenecektir. Düzenlenecek belge için ruhsat harç bedelinin %50'si ücret alınır.
- m) Ulaşım Master Planı, Toplu Ulaşım Sistemlerinin Entegrasyonu, yolculuk talepleri değişimi, yeni yerleşim alanlarının oluşması, Raylı sistemlerin yapılarak işletmeye alınması vb. nedenlerden dolayı minibüs hatlarında ve araç sayılarında UKOME tarafından yeniden düzenleme (10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararında belirtilen esas ve usullere uygun olarak) yapılabilir. Yeni düzenlemeye yönelik iş ve işlemler TUHİM tarafından yürütülür. Yeni düzenlemede değiştirilmiş (oluşturulmuş veya uzatılmış) hat ve güzergâhlarda çalışacak minibüsler TUHİM koordinasyonunda belirlenecek, saat, tarih ve yerde ilgili Minibüs Esnaf Odası temsilcilerinin ve Emniyet Müdürlüğü temsilcisinin (Jandarma bölgesinde Jandarma temsilcisi) katılımıyla, Noter huzurunda kura çekilerek belirlenir. Yeni düzenleme UKOME kararı ile yürürlüğe konur,
- n) Trafik kazası nedeniyle, hasarlı olan araçlar sefere çıkamaz. Aksi halde ticari hizmetten derhal men edilir. Men cezasına uymayanlar hakkında yönerge hükümlerine göre yaptırım cetvelinin 11. maddesi hükümleri uygulanır,
- o) Çalışma ruhsatlı minibüslerde şoför olarak çalışacak kişilere İBB'ce (TUHİM) **“Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi”** verilir. Bu belge denetim birimleri tarafından (İBB, Emniyet, Jandarma vb. kolluk kuvvetleri) sorulması durumunda ibraz edilmek zorundadır.

- ö) Minibüs de görev yapan şoförlerin kılık-kıyafeti düzgün, temiz ve bakımlı olmalıdır,
 - p) Yönergede belirtilen idari, cezai ve mali yaptırımların muhatabı aracın sahip veya taşımacısıdır. Sahip veya taşımacısı mali yaptırımların bedelini ödeyinceye kadar minibüs taşıma hizmetinden men edilir,
 - r) Taşımacılar her hangi bir nedenle de olsa bir kamu hizmeti olan, toplu taşımacılık işini, toplu olarak yavaşlatma veya durdurma eylemi yapamazlar. Hak arama hakkının mevcut mevzuat dâhilinde, hiyerarşik yapı içinde ve kamu hizmetini aksatmadan ve vatandaşlar mağdur edilmeden yapılması esastır,
 - s) Mülga
 - ş) Elektronik ödeme sistemiyle çalışan minibüslerin araç yaşı ve teknik yükümlülükleri aşağıda yer almaktadır. (2025/1-10)
- 1) İlk alımda (0-10) yaşında alçak tabanlı ve engelli erişimine uygun; Araç İmal Montaj ve Tadil Yönetmeliği ve ilgili tüm mevzuat ve teknik talimatnamelerde belirtilen şartlara haiz olarak hizmete başlar ve bu araçlar 15 yaş sonuna kadar kullanılabilir.
 - 2) İşletmeci, Araç İmal Montaj ve Tadil Yönetmeliği ve ilgili tüm mevzuat ve teknik talimatnamelerde belirtilen şartlara uymak koşuluyla, (0-10) yaşındaki aracı aynı veya daha üst model;10 yaş üstü araca ise (0-10) yaşında alçak tabanlı ve engelli erişimine uygun bir araçla değiştirebilir.
 - 3) Mevcut araçlar mevzuatında belirtildiği şekliyle engelli erişimine uygun hale getirilir. Aksi takdirde ilgili araçlar için İzin Belgesi düzenlenemez.
 - 4) Araçlar mevcut M plakalı olarak hizmet verecektir.”

İKİNCİ KISIM

Genel ve Özel Şartlar BİRİNCİ BÖLÜM

Ticari Minibüs Araç Standardına İlişkin Şartlar

Genel Şartlar

MADDE 11 -

- (1) Ticari Minibüsler, aşağıdaki standartlara sahip olması gerekir.** (2012/1-7),(2013/1-24),(2013/5-EK.4),(2013/11-16), (2014/3-6),(2014/4-14),(2014/7-4),(2014/5-3),(2014/8-2),(2014/8-4),(2014/9-12.B),(2015/1-3),(2015/4-25),(2015/8-18),(2015/8-19),
- a) Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra her hangi bir nedenle taşımacılığa alınacak Minibüsler 0–12 yaş aralığında olacak ve en fazla 0-12 yaşına kadar kullanılabilecektir. (2012/1-7),(2013/1-24),(2013/5-EK.4), (2014/4-14), (2014/7-4), (2014/8-2),(2014/9-12.B),(2015/4-25),(2015/8-19),(2016/1-7),(2022/6-18)
 - b) Koltuk kapasitesi; Şoför koltuğu dâhil en fazla 17 kişilik olacaktır, (2014/8-4).
 - c) İklimlendirme Cihazı (Klima) zorunludur, (2014/3-6), (2014/4-14), (2014/5-3), (2014/8-2) ve (2014/9-12.B)
 - ç) Bu yönerge kapsamında bulunan bütün minibüsler İBB Toplu Ulaşım Yönetim Merkezine üye olmak, gerekli teçhizatı bulundurmak ve çalışır durumda olmasını sağlamak zorundadır. (2013/11-16), (2014/7-4),(2015/1-3),(2015/4-25),(2015/8-18),
 - İstanbul Büyükşehir Belediyesi Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından kurulacak Toplu Ulaşım Yönetim Merkezi'yle uyumlanmış araç takip ve kamera sistemlerine ait teknik özellikleri kapsayan şartnamenin Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından ruhsatlandırılan ve ruhsatlandırılacak ticari amaçla yolcu ve yük taşıyan tüm araçları kapsayacak şekilde oluşturulup internet sitesi aracılığıyla yayınlanacaktır. (2015/8-18),
 - Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından Çalışma Ruhsatnamesi düzenlenmesi esnasında ticari araç sahibinden istenecek evraklar arasında, TUHiM internet şubesinde örnekleri bulunan, takılacak araç takip ve kamera sistem cihazlarının Toplu Ulaşım Yönetim Merkezi ile uyumluluğunu gösterir Toplu Ulaşım Merkezi Yönetimi Haberleşme Protokolü Kullanma Yetkisi ve Gizlilik Sözleşmesi ile İBB tarafından yayınlanmış şartnameye uygun olduğuna dair Araç takip ve denetim sistemi satıcı firması ile araç sahibi arasında imzalanmış sözleşmeler istenecektir. (2015/8-18),
 - Toplu Ulaşım Yönetim Merkezi kurulmasına müteakip, Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü'nün kayıtları ve yapılacak olan denetimler sonucu Toplu Ulaşım Yönetim Merkezi'yle uyumlanmış araç

takip ve kamera sistem/cihazlarına sahip olmayan, yayınlanan şartnameden farklı cihazları kullanan veya sahip olduğu sistemi kullandırmayan, çalıştırmayan veya arızalı cihazlarını en geç 3 (üç) gün içinde tamir ettirmeyen taşımacıların Çalışma Ruhsatnamesinin iptal edilmesine ve sistemleri tekrar kullanılır hale getirene kadar Çalışma Ruhsatnamesi düzenlenmeyecektir. (2015/8-18),

- d) Hidrolik Direksiyon,
- e) En az Euro 4 veya üzeri motor bulunmalıdır, (2014/3-6), (2014/4-14), (2014/5-3), (2014/8-2), (2014/9-12.B)
- f) İç tavan yüksekliği 1.80 metreden alçak, 2.00 metreden daha yüksek olmayacaktır,
- g) Otomatik kapı sistemi bulunmalı ve hareket halinde kapılar hiçbir şekilde açılmayacak şekilde dizayn edilmiş olmalıdır,
- ğ) Engelli erişimine uygun olmalıdır. (01.01.2016 tarihinden itibaren). (2013/1-24), (2013/5-EK.4), (2014/3-6), (2014/4-14), (2014/5-3), (2014/8-2), (2014/9-12.B), (2015/4-25), (2015/8-19),

Özel Şartlar; (2009/8-9), (2014/8-4)

MADDE 12 -

- a) Minibüs Aracı Uygunluk Belgesi alamayan minibüs taşımacısı, aracındaki Teknik Komisyonun belirlediği eksikleri 15 gün içinde tamamlamalı veya 1 ay içinde başka bir araçla değiştirmek zorundadır. Uygun olmadığı tespit edilen minibüs bu sürede çalıştırılmaz.
- b) Ruhsatta belirtilen hat numarası ve hat adının yazılı olduğu ışıklı tabela minibüsün üstünde (şapka şeklinde) bulunmalıdır.
- c) Minibüslerin ön cam üstünde, hat numarası ve hat adının yazılı olduğu ışıklı tabela bulunacaktır. Ayrıca minibüsün ön ve arka camlarının sağ ve sol üst köşelerine hat numaralarını, ön, arka ve yan camların iç taraflarına 15x40cm ebadında aydınlatmalı hat ve güzergâh tabelası konulacaktır. Bunların dışında minibüslerde özel yazı, şekil ve sembol bulundurulamaz.
- d) Minibüslerin iç tarafında ön cam üstünde yolcularca rahat görünecek yerde “Minibüs Geçici Çalışma Ruhsatnamesi” bulundurulacaktır. Araçta çalışan şoför görevi devir aldığı anda kendisine ait Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesini ayrılan cep kısmına yerleştirmek zorundadır. Kartını takmayanlar hakkında belge ibraz etmemiş sayılarak yaptırım uygulanır. (2014/8-4)
- e) Minibüs renkleri, renk tonu farkı olmadan;
 - **A- Bölgesi (İstanbul Yakası) : Krem,**
 - **B- Bölgesi (Beyoğlu Yakası) : Açık Yeşil,**
 - **C- Bölgesi (Anadolu Yakası) : Açık Mavi'dir,**
- f) Minibüsler geçiş sürecinin sonuna kadar belirtilen renklere boyatılmak zorundadır. Boya ral numaraları İlgili Minibüs Esnaf Odasıyla birlikte belirlenerek taşımacılara duyurulacaktır.
- g) Minibüslerde havalı korna, televizyon, radyo-teyp vb. müzik yayın cihazı, yönergede belirtilenler haricinde ve fabrika çıkışı dışında aksesuar bulunmayacaktır.
- h) Kanunlara, kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı olmamak, Ticari Araçlarda Reklâm Bulundurulmasına Dair Yönetmelik hükümleri çerçevesinde olmak kaydıyla, TUHİM'den görüş alınarak Kentsel Tasarım Müdürlüğünün onayıyla izin verilen reklâmlar, İBB Reklâm Yönetmeliği de dikkate alınarak, trafikte seyir güvenliği açısından tavan ön-arka yüzey ve camlar hariç araç yüzeyinin % 50'sini geçemez. (2009/8-9)
- ı) Minibüsün içi ve dışı sürekli temiz, koltuklar rahat oturulabilir şekilde olacaktır.
- i) Karayolları Trafik Kanunu gereği araçlarda bulunması zorunlu olan avadanlık dışında araç ve gereç bulundurulması yasaktır.
- j) Minibüs içinde, acil hallerde kullanılmak üzere, yolcuların rahatlıkla ulaşabilecekleri yerlerde ve sayıda cam kırma çekici ile yangın söndürme cihazı bulundurulacaktır.
- k) Araçların arka camının sağ alt köşesinde (TUHİM) şikâyet ve danışma telefonları yazılı olarak bulundurulacaktır. (Bu araç İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü Denetimindedir.) ibaresi yazılacaktır.
- l) Ücret tarifesi minibüs içerisinde rahat bir şekilde görülecek ve okunur bir yere asılacaktır.
- m) Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra taşımacılığa alınacak minibüslerde, araç durmadan kapının açılmaması ve kapı kapanmadan aracın hareket etmemesi düzeneği olacaktır.

- n) AB standartlarına uygun olmak üzere UKOME'nin takdir edeceği geçiş sürecinden sonra taşımacılığa alınacak minibüslerde, Bedensel Engelli yolcuların inip binmelerini kolaylaştırıcı kaldırım seviyesinde alçak tabanlı olmak şartı aranacaktır.

Şoför Standardı Olarak İstenilen Şartlar; (2011/9-19), (2014/8-4), (2015/8-17) (2026/2-4)

Genel Şartlar

MADDE 13 -

- a) Minibüs taşımacılığında çalışacak şoförler için Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi uygulamasına geçilecek olup, şoförlere Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi verilmesi için aşağıdaki özellikler/belgeler aranacaktır. İlgili otoriteler aşağıdaki maddelerde yer alan hususlar dışında taşımacılık türüne göre ilave şartlar arayabilecektir.
- 1) En az 22 (otobüs ile taşımacılık için en az 25; öğrenci servis taşımacılığı ve sürücüsü dahil oturma yeri on sekizi aşan otobüslerde şoförlük yapacak kişilerin en az 26) yaşından gün almış ve 66 yaşından gün almamış olmak (31.12.2026 tarihine kadar 69 yaş olarak gün almamış olması şeklinde uygulanacak olup 66 yaşından gün almış şoförlerin Sürücü Adayları ve Sürücüler için Sağlık Raporu (EK-7) e-devlet üzerinden beyan edecektir.) (2023/4-23) (2024/1-19) (2024/9-5.B) (2025/8-5)
 - 2) Öğrenci servis taşımacılığı için kullanılacak taşıt minibüs ise 5 yıllık, otobüs ise 2 yıllık taşıta uygun sürücü belgesine sahip olmak; Öğrenci servisi haricinde otomobil, minibüs ve otobüs sınıfı araç kullanacak şoförlerde en az 1 yıl ehliyet deneyimine sahip olmak, (İETT tarafından verilecek eğitimi tamamlayan OTİS/ÖHO kapsamında faaliyet gösteren otobüs şoförlerinde deneyim şartı aranmayacaktır.)” (2025/1-14.A)
 - 3) Başvuru tarihi itibarıyla resmî kurumlar için Adalet Bakanlığı tarafından sağlanan web servis üzerinden online sorgu sonucunda (olmaması durumunda karekodlu resmi kurumlar için e-devlet belgesi) Adli Sicil Kaydında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 81. 82. 83. 86. 87. 88. 94. 95. 96. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 141. 142. 143. 148. 149. 157. 158. 179/3. 188. 190. 191. 197. 220. 226. 227. 314 Maddelerinden hüküm giymemiş olmak (Ayrıca 53. Maddenin 1/e bendinden alınan hüküm varsa belirtilen süre boyunca belge düzenlenmez, ilgili süre sonunda gerekçeli karar ve yerine getirme fişinin ibraz edilmesi durumunda belge değerlendirmesi yapılır), (2023/1-18) (2026/2-4)
 - 4) Son beş (5) yıl içerisinde bilinçli taksirli olarak ölümlü trafik kazalarına karışmamış olmak,
 - 5) Son beş (5) yıl içerisinde sürücü belgeleri birden fazla geri alınmamış olmak (e-devletten alınmış rapor), (2026/2-4)
 - 6) İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerden alınacak ve şoförlük yapmasına mani olmadığına dair Psikoteknik Değerlendirmeye Dayalı “YETERLİ/OLUMLU” sonuçlu e-devletten alınmış rapor sahibi olmak, (2026/2-4)
 - 7) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesine ilk kez başvuranlar İBB Ulaşım Akademi tarafından (2024/4-12 sayılı UKOME kararı ile belirtilen) verilecek olan 5 günlük zorunlu sınıf eğitimi (Mevzuat, İstanbul Şehir bilgisi, Güvenli Sürüş Tekniği, Yabancı Dil vb. Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından belirlenecek konularda), eğitimi tamamlamış ve eğitim sonrasında yapılacak sınavda başarılı olmak (2026/2-4)
- b) Sağlık Bakanlığı E-rapor sistemi üzerinden doğrulanabilen İç Hastalıkları ve Göz Hastalıkları konusunda uzman doktor tarafından «2. Sınıf Sürücü Olur» onaylı Sürücü Adayları ve Sürücüler için Sağlık Raporu (EK-7) sahibi olmak, (2024/5-16) (2026/2-4)
- c) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi başvurularında talep edilen sağlık raporu, psikoteknik raporu vb. rapor veya belgeler üzerinde yazılan veya mevzuatta belirtilen süre boyunca geçerli kabul edilecektir. Belirtilen rapor/belge süresi dolan şoförlerin ilgili Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi beklemeye alınacak olup Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi'nin kullanıma devam edebilmesi için süresi dolan rapor/belgelerin yenilenmesi gerekmektedir. (2026/2-4),
- ç) İBB Ulaşım Akademi tarafından verilecek olan 5 günlük zorunlu sınıf eğitimi sınav geçiş tarihinden itibaren 5 yıl geçerli olacaktır. (2026/2-4)
- 1) Vizeleme zamanı gelen şoförler, ilgili merkezlerin kapasitesi nedeniyle e-tuhim sistemi üzerinden alkol ve psikotrop madde kullanımına yönelik teste rastgele gönderilir.

- 2) E-tuhim sisteminden atanan ilk randevuya gitmeyen şoförlere 2 iş günü içinde e-tuhim sistemi üzerinden otomatik olarak randevu verilir.
- 3) İkinci randevuya da gitmeyen şoförün, Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi askıya alınarak kayıtlı olduğu araçlara ait izin belgelerinden kaydı geçici olarak silinir ve bir daha otomatik randevu oluşturulmaz.
- 4) Otomatik oluşturulmuş randevulara iki defa gitmeyerek Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi askıya alınmış şoförler, e-tuhim sistemi üzerinden alkol ve psikotrop madde kullanımına yönelik test için randevu talep edebilir. Randevu talep ettiği tarihe göre 7 ile 30 iş günü arasında yeni bir randevu verilir.
- 5) Üçüncü ve sonraki randevuya gitmeyen şoförlerin, 30 gün süreyle randevu talebi değerlendirilmez. Sonrasında 7 ile 30 iş günü arasında yeni bir randevu verilir.
- d) Minibüs taşımacılığında çalışacak şoförler için “Şoför Hizmet Kalite Puanı” uygulamasına geçilecek olup, söz konusu uygulama kapsamında aşağıdaki hususlar uygulanacaktır. (2026/2-4)
 - a) Her şoför için Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi’ni ilk alımlarında 100 hizmet kalite puanı tanımlanacaktır.
 - b) Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli’nde yer alan ihlallere göre hizmet kalite puanı uygulanacaktır.
 - c) Söz konusu değerlendirme cetvelinde yer alan hizmet kalite puanları toplanarak işlem yapılacaktır.
 - ç) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi sahibi şoförlerin 100 hizmet kalite puanını ilk kez doldurduklarında sahip olduğu Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi’nin 30 gün süre ile beklemeye alınacak ve ayrıca yukarıda belirtilen eğitim sonrasında yapılacak sınavı başarıyla tamamlamak koşulu ile yeniden Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi alınabilecektir.
 - d) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi sahibi şoför 100 hizmet kalite puanını ikinci kez doldurulduğunda Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi 90 gün süre ile beklemeye alınacak ve ayrıca yukarıda belirtilen eğitim sonrasında yapılacak sınavı başarıyla tamamlamak koşulu ile yeniden Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi alınabilecektir.
 - e) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi sahibi şoför 100 hizmet kalite puanını üçüncü kez doldurulduğunda Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi iptal edilerek bir daha Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi düzenlenmeyecektir.
 - f) Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) ve eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli’nde yer alan hükümlerden ceza alanlar son cezasından itibaren geriye doğru 1 takvim yılı içerisinde ceza almaması durumunda mevcut hizmet kalite puanları 100’e dönüştürülecektir.
- e) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi İstanbul Kart özellikli olacaktır.

Şoför Eğitim Sertifikası

MADDE 14 -

Mülga (2026/2-4)

Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi

MADDE 15 -

Mülga (2026/2-4)

Özel Şartlar

MADDE 16 -

- a) Araç içinde sigara içilmeyecek, kamu görevi yapmanın bilincinde olarak yolculara nazik davranılacaktır.
- b) Diğer yolcuları rahatsız edecek durumdaki yolcular araca alınmayacaktır.
- c) Taşıma sınırının üstünde yolcu alınması yasaktır. (2918 KTK 65/1-a),
- d) Tarife dışı ücret talep edilmeyecek, koltuk işgal etmemeleri kaydıyla 0–7 yaş grubu çocuklardan ücret alınmayacaktır.
- e) Yolcu can güvenliği açısından, kapıyı kapatmadan minibüsü hareket ettirmeyecek, durmadan da kapıyı açmayacaktır.

Minibüs Taşımacılığı Ücret Tarifesi; [\(2012/10-7\)](#),[\(2013/4-10\)](#),[\(2014/8-11.C\)](#),[\(2015/2-10\)](#)

MADDE 17 -

- (1) Esnaf Odaları Birliği tarafından hazırlanan ücret tarifeleri İBB Meclisine **(Danıştay Sekizinci Dairesinin 23/6/2025 tarihli ve E.:2023/5615; K.:2025/6030 sayılı kararı ile iptal ibare: UKOME)** sunulmak üzere TUHİM'e gönderilir. TUHİM bu teklifi İlgili Esnaf Odaları Birliği ile değerlendirerek İBB Meclisine **(Danıştay Sekizinci Dairesinin 23/6/2025 tarihli ve E.:2023/5615; K.:2025/6030 sayılı kararı ile iptal ibare: UKOME)** taşır. İBB Meclisi kararı uygulanır. Toplu taşıma sistemlerinde yapılacak değişiklik ve düzenlemelerin gerektireceği hallerde ücret ve bilet entegrasyonunu sağlamak amacıyla taşımacılar bilet entegrasyonu ile ilgili tesisatı araçlarında bulundurmamak zorundadır. [\(2012/10-7\)](#),[\(2013/4-10\)](#),[\(2014/8-11.C\)](#),[\(2015/2-10\)](#)
- (2) İlk, Orta ve Lise öğrencileri; indirimli seyahat tarifesinden yararlanabilmesi için, öğrenci kimlik kartını ibraz etmek zorundadır. [\(2013/4-10\)](#),[\(2014/8-11.C\)](#),

İKİNCİ BÖLÜM

Minibüs Hat Açma, Uzatma, Kısaltma ve İptal Etme, Durak Yeri Tespiti, Hatlardaki Minibüs Sayısını Artırma, Eksiltme ve Hatlar Arasında Araç Aktarılması

Değerlendirme kriterleri;

MADDE 18 -

a) Minibüs hattı açılmasında ve Durak yeri aşağıdaki kriterlere göre değerlendirme yapılır:

- 1) Kentin gelişmesi ve genişlemesine bağlı olarak oluşan yolculuk ve vatandaşın talepleri,
- 2) Esnafın talebi,
- 3) Alternatif toplu ulaşım aracının olmaması veya mevcutların ihtiyacı karşılayamaması,
- 4) Yol ağının ve trafik sirkülasyonunun değişmesi,
- 5) İstanbul Ulaşım Master Planının uygulaması neticesinde ortaya çıkan fiili durum,
- 6) Toplu Ulaşım Sistemlerinin entegrasyonu çalışmaları Çerçevesinde değerlendirilir. Konuyla alakalı olarak TUHİM arazi incelemeleri sonucunda hazırlayacağı Fizibilite Raporunu görüş ve önerileriyle birlikte UKOME' ye sunar.
- 7) Minibüs durak yerleri ana arterlerde ve İETT duraklarına 50 metre mesafede cep içinde oluşturulacaktır. (Mümkün olan yerlerde),
- 8) Minibüs Durak yerlerinin tespiti Jandarma sorumluluk bölgesinde Jandarma Komutanlığı yetkilisi, Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü, Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü, Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü, İlgili Minibüs Esnaf Odası temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından belirlenecektir. (94/106 sayılı İTK Kararı)

Minibüs hattı verilmesi ve hattın iptali ile ilgili esaslar

MADDE 19 -

- a) UKOME Kararı ile şehrin ulaşım ihtiyacı düşünülerek hat ihdas edilir.
- b) Talep yetersizliği veya Ulaşım Master Planı çerçevesinde yapılacak uygulamalar ile Toplu Taşıma Sistemlerinin Entegrasyonu çalışmaları neticesinde verimsiz hale gelen minibüs hattındaki araçlar ihtiyaç olan başka hatlara aktarılacak; söz konusu hat UKOME kararıyla iptal edilir. Bu nedenle yapılacak minibüs aktarmaları noter huzurunda çekilecek kura ile yapılır. İptal edilen ve başka hatlara aktarılan taşımacılar İBB nezdinde herhangi bir hak ve iddiada bulunamazlar.

Hat uzatımı ve Kısaltımı ile İlgili Esaslar; (2010/1-9)

MADDE 20 -

Mülga Madde; (2010/1792 sayılı 10. İdare Mahkemesi Kararı ile değişik)

Durak Görevlileri

MADDE 21 -

- a) Aynı hatta çalışan araç sahiplerinin çoğunluğunun belirlediği bir kişi durak görevlisi olarak görev yapmak üzere TUHİM'ne bildirilir. TUHİM bu kişiye **“Durak Görevlisi”** kartı tanzim eder. Durak görevlisi olarak çalışacak kişinin, sürücü belgesi hariç şoförlerde bulunması gereken ve bu yönergede sayılan şartları taşıması, görevi esnasında verilen belgeyi yakasında sürekli taşıması zorunludur. (Durak görevlisinin belirlenmesinde anlaşmazlık halinde Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğinin belirleyeceği kişi/kişiler TUHİM'e bildirilir.)
- b) Yolculara ve taşımacılara karşı uygunsuz davranışlarda bulunması, hatta çalışan araç sahipleriyle kavga etmesi, ilgili esnaf odası ve diğer resmi kurumlar ile görevlileri hakkında olumsuz faaliyetlerde bulunması halinde bu durak görevlisi TUHİM tarafından yazılı olarak uyarılır. Buna rağmen olumsuz tutum ve davranışlarının devam ettiğinin tespiti halinde, TUHİM ilgili esnaf odasını yazılı olarak uyarır bu durak görevlisinin savunmasının alınmasını veya yeni durak görevlisi bulunmasını ister. Önceki durak görevlisine verilmiş bulunan belge iptal edilir, yeni durak görevlisine belge verilir.

Araç Değişikliği Yapmak İsteyenlerin Uycakları Kurallar; (2012/1-7),(2013/1-24),(2013/5-EK.4),(2014/4-14),(2014/8-2) ve (2014/9-12.B)

MADDE 22 -

- a) Taşımacı/taşımacılar, taşımacılıkta bulunan mevcut minibüsü, bu yönergede belirtilen teknik şartlara uygun olması kaydıyla başka bir minibüsle değiştirebilir.
- b) Taşımacılıktan çekilen aracın yerine konulacak yeni aracın modeli 0-5 yaşından büyük olamaz. (2012/1-7), (2013/1-24),(2013/5-EK.4),(2014/4-14),(2014/8-2),(2014/9-12.B),(2015/4-25),(2015/8-19),(2016/1-7),
- c) Araçlar 0-10 yaşına kadar (10 yaş dâhil) taşımacılık faaliyetinde bulunabilir. Yaş haddini tamamlayan mevcut araçlar yenilenecektir. Araç değişikliğini yapmayanlar araçlarını yenileyinceye kadar taşıma hizmetinden men edilir. (2012/1-7),(2013/1-24),(2013/5-EK.4),(2014/4-14),(2014/8-2),(2014/9-12.B),(2015/4-25),(2015/8-19),(2016/1-7),
- d) Araç yenileme başvurusunda bulunurken dosyaya, yeni araca ait Motorlu Araç Tescil ve Trafik Belgesi, eski aracının trafikten çekme belgesi fotokopisi veya noter satış belgesi eklenecektir.
- e) Gerekli işlemleri tamamlayan taşımacının yeni aracı için TUHİM tarafından Çalışma İzin Belgesi düzenlenir ve bunun için her hangi bir ücret alınmaz.
- f) Araç değiştirmek isteyen taşımacı/taşımacılar, Motorlu Araç Tescil ve Trafik Belgesinin alındığı tarihten itibaren 30 takvim günü içerisinde TUHİM'ne başvurarak bu yönergede belirtilen işlemleri yaptırmak zorundadırlar.

Onarım İzni İçin Uyulacak Kurallar

MADDE 23 -

- a) Çalışmalarını durdurmak zorunda kalan Çalışma Ruhsatı sahipleri kaza, tamir, yangın gibi hallerde mazeretlerini 3 (gün) içerisinde yazılı olarak TUHİM'e bildirmek zorundadırlar. Yukarıda belirtilen sebeplerden dolayı çalışmasını durdurduğunu bildirenlere TUHİM tarafından 2 (iki) ayı geçmemek üzere onarım süresi tanınır. Bu süre UKOME'nin alacağı karar ile ve mücbir sebepler karşısında 2 (iki) ay daha uzatılabilir. Bu süre sonunda aracını sefere koymak isteyen araç sahipleri Teknik Komisyondan Araç Kontrol Belgesi almak zorundadır. Aracını sefere koyamayan veya yeni araç alarak Çalışma Ruhsatı değişikliğini yaptırmayanlar hakkında yaptırım cetvelindeki yaptırımlar uygulanır.
- b) İcra yolu ile trafikten men edilmek suretiyle çalışmayan araçların Çalışma Ruhsatı konu çözümleninceye kadar askıya alınır. Çalışma Harç Bedelleri %50 indirimli olarak ödenmek zorundadır.

Taşımacılıktan Çekilme

MADDE 24 -

Taşımacı/taşımacılar, mevcut araçlarını üzerindeki ticari plakayla birlikte veya sadece plakayı devrederek taşımacılıktan çekilebilirler. Taşımacının kendi isteği ile taşımacılıktan çekilmesi, vefat etmesi, başkasına devretmesi veya durumunun değişmesi hallerinde uygulama aşağıda olduğu gibidir.

a) Taşımacı Gerçek Kişi ise;

- 1) En az bir ay (30 takvim günü) önceden İBB TUHİM'e bildirmek sureti ile taşımacılıktan çekilebilir.
- 2) Taşımacının vefat etmesi halinde taşımacılık sona erer. Çalışma Ruhsatı iptal edilir. Varisler, veraset ilamı ile 3 (üç) ay içerisinde TUHİM'e durumu yazılı bildirimde bulunmak ve gerekli kanuni belgeleri ibraz etmek kaydı ile taşımacılığa devam edebilirler. Bu takdirde tüm işlemlerin ölüm tarihi itibari ile en geç 6 ay (180 takvim günü) içinde ikmal edilmesi zorunludur. Belirlenen süreler dâhilinde müracaat etmeyen ve gereken işlemleri yerine getirmeyen varislerin taşımacılığa devam etme hakları ortadan kalkar.

b) Taşımacı birden fazla gerçek kişi ise;

Taşımacılardan biri veya daha fazlası kendi isteği/istekleri ile hisselerini kalan ortak/ ortaklara devrederek taşımacılıktan çekilebilir. Bu takdirde, taşımacı sıfatına haiz olup, çıkanların hissesini devir alan diğeri/ diğerleri olayı, vukuu tarihinden itibaren en geç bir ay (30 takvim günü) içinde TUHİM'e yazılı olarak bildirmek zorundadır. Aksi halde taşımacılığa son verilir.

c) Taşımacı Tüzel Kişilik ise;

- 1) Tüzel kişiliğin nihayete ermesi halinde taşımacılığı da aynı zamanda sona erer.
- 2) Tüzel kişiliğin nitelik değiştirmesi veya yeni ortak alması veya satış ya da devir yoluyla el değiştirmesi halinde, bu hususların kesinleştiği tarihten itibaren 30 takvim günü içinde TUHİM'e yazılı bildirimde bulunmak ve en geç 90 takvim günü içinde ilgili işlemleri tamamlamak şartıyla taşımacılığa devam edebilirler. Aksi halde taşımacılıktan çekilmiş sayılırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim

MADDE 25 -

- a) (M) ve (TM) seri plakalı ticari minibüsler ile şoförleri iş bu yönerge hükümlerine göre, aşağıdaki kurum görevlilerince denetlenir.**
 - 1) Emniyet Görevlileri,
 - 2) Jandarma Komutanlığı Trafik ekipleri,
 - 3) İBB TUHİM tarafından belirlenen Müdürlük denetim görevlileri,
 - 4) İBB Zabıta Görevlileri,
 - 5) Ayrıca İBB adına denetim görevi verilen elemanlar (Bu görevliler, TUHİM tarafından verilecek Denetçi Belgesi ile denetim yaparlar).
 - 6) Esnaf Odaları Birliği temsilcileri (TUHİM tarafından verilecek belge ile)
- b) İdari para cezaları Kabahatler Kanunu, 1608 sayılı kanun, Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliği, Karayolu Taşıma Kanunu ve Yönetmeliğinin ilgili hükümleri ile diğer ilgili mevzuatlar çerçevesinde uygulanır.**
- c) Alınan savunmalar, rapor ile birlikte Toplu Ulaşım Komisyonu tarafından değerlendirilir.**
- d) Taşımacıların savunmaları ve mazeretleri uygun bulunan raporlar hakkında yaptırım uygulanmaz ve bunlar TUHİM tarafından taşımacıların dosyalarında muhafaza edilir.**
- e) Toplu Ulaşım Komisyonu tarafından savunmaları uygun görülmeyen veya tebligat tarihi itibariyle 15 (on beş) iş günü içinde savunma hakkını kullanmadıkları için savunma hakkından vazgeçmiş sayılan taşımacılara ait raporlar ise bu yönerge ekindeki yaptırım cetveline göre gerekli yaptırım işlemi yapılır.**
- f) Toplu Ulaşım Komisyonu'nun kararlarıyla kesinleşen yaptırım listeleri ilgili Esnaf odaları aracılığıyla minibüs taşımacılarına tebliği edilir. Taşımacılar tebligatı aldıktan sonra 15 gün içinde yaptırım tutarlarını İBB Gelirler Müdürlüğü'ne peşin olarak ödemek zorundadırlar.**

- g) Yaptırım bedellerini süresinde ödemeyen taşımacıların aracına ödeyinceye kadar görev verilmez ve tahsilât aylık kanuni gecikme cezasıyla birlikte tahsil edilir.
- h) Elektronik araç takip sistemi kurulması halinde sistemin vereceği raporlar denetim ekiplerinin hazırlayacağı rapor niteliğindedir. Bunun üzerinden yaptırım uygulanır.
- ı) TUHİM gerekli hallerde, Denetim görevini yerine getirmek amacıyla yeter sayıda Denetim görevlisi temin eder veya ettirir.
- j) Toplu Ulaşım Komisyonu, minibüs aracı sahibi, şoförü veya işletmecisinin, hizmetleri esnasında toplu taşımacılık hizmetini zora sokan, genel ahlak değerlerini zedeleyen, toplumda infial uyandıran, ülke ve ilimizin prestijini bozan, devlet güvenliğini olumsuz etkileyecek hareketlerde bulunduğu kolluk kuvvetleri tarafından tespit edilerek tutanağa dönüştürülen araçlar 1 günden 90 güne kadar taşıma hizmetinden men edilebilir. (Yap. Cetveli 17.)

Toplu Ulaşım Komisyonu

MADDE 26 -

Mülga [\(2026/2-4\)](#)

Yaptırım İşlemleri

MADDE 27 -

Mülga [\(2026/2-4\)](#)

Tebliğat Adresi

MADDE 28 -

Taşımacılar kendilerine yapılacak tebligata esas olarak tebligat adresini, kendisi ile istihdam ettikleri personelin ikametgâh adreslerini ve değişiklik olduğu takdirde yeni adresleri, Çalışma Ruhsatı tarihinden itibaren 30 (otuz) takvim günü içinde TUHİM'e yazılı olarak beyan etmek zorundadırlar. Adresin doğru olarak veya değişikliklerin bildirilmemesi halinde yapılacak tebligatların ulaşmamasında sorumluluk taşımacıya aittir.

İtiraz

MADDE 29 -

Taşımacılar, bu yönerge hükümlerine göre verilmiş yaptırımlar hakkında bildirim tarihinden itibaren 15 (onbeş) gün içinde bedelini ödemek kaydıyla itiraz edebilirler. İtiraz üzerine Toplu Ulaşım Komisyonu'na verilmiş olan karar taşımacıya tebliğ edilir. İtiraz uygun bulunursa ödenmiş olan yaptırım bedeli ilgisine iade edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

İhtilafların Çözümü

MADDE 30 -

Bu yönergenin uygulanması esnasında doğacak ihtilafların çözümü için UKOME ile İstanbul Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

Saklı Tutulan Hükümler

MADDE 31 -

Bu yönergede bulunmayan hükümler hususunda ilgili mevzuat (ilgili kanunlar, yönetmelikler vb. ile UKOME ve İTK kararları) hükümleri uygulanır. Bu yönerge ile çelişmeyen ve daha evvel alınan UKOME ve İTK kararları geçerlidir. Ancak, yönergenin hükümlerine aykırı olan geçmişe yönelik UKOME ve İtk kararları veya ilgili maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. Bu konuda çıkan mevzuat hükümleri saklıdır. Gerekli görülmesi halinde yeni mevzuat (ilgili kanunlar, yönetmelikler vb. ile UKOME ve İTK kararları) çerçevesinde yönergede UKOME Kararı ile değişiklik yapılabilecektir.

Yürürlük:

MADDE 32 -

Bu yönerge UKOME tarafından onaylandıktan sonra mahalli bir gazetede yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer

Yürütme**MADDE 33 -**

Bu yönerge hükümlerini İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına, Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü yürütür.